

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра підприємництва і права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Муніципальне право

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Освітньо-професійна програма Правознавство

спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

освітній ступінь Бакалавр

Розробник: Козаченко Юлія, доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук

Гарант: Осташова Валерія, доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук, доцент

Полтава

2021 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Муніципальне право
Назва структурного підрозділу	Кафедра підприємництва і права Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач: Козаченко Юлія</i>, кандидат юридичних наук, доцент <i>Контакти: Контакти:</i> ауд. 482-а (навчальний корпус №4) <i>e-mail:</i> yuliya.kozachenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/kozachenko-yuliya-anatoliyivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	081 Право
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Навчальні дисципліни «Теорія держави і права», «Конституційне право України»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у студентів системи знань стосовно процесів становлення, розвитку й організації місцевого самоврядування в Україні.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців:

знань про: поняття муніципального права та місцевого самоврядування; конституційно-правові основи місцевого самоврядування та основні тенденції розвитку місцевого самоврядування; системно-структурну організацію місцевого самоврядування в Україні; правовий статус суб'єктів муніципально-правових відносин; особливості реалізації прав і свобод людини в місцевому самоврядуванні; порядок функціонування органів і посадових осіб місцевого самоврядування; особливості реалізації повноважень органів і посадових осіб місцевого самоврядування у різних сферах суспільного життя; і основні гарантії, поняття та види відповідальності у системі місцевого самоврядування; сутність і зміст міжнародних стандартів місцевого самоврядування;

вмінь: використовувати отримані знання щодо організації муніципальної влади й користуватися організаційно-управлінським інструментарієм при вирішенні професійних завдань; орієнтуватися в системі законодавчих та

локальних правових актів, що регламентують суспільні відносини у галузі муніципального права, правильно його застосовувати у практичній діяльності.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові:

ФК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

ФК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ФК 9. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

ФК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Муніципальне право як галузь права України

Тема 2. Муніципальне право як наука і навчальна дисципліна

Тема 3. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування

Тема 4. Територіальна громада як інститут муніципального права

Тема 5. Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування

України

Тема 6. Форми і методи діяльності представницьких органів місцевого самоврядування

Тема 7. Конституційно-правовий статус сільських, селищних, міських голів, голів районної, обласної, районної в місті ради

Тема 8. Виконавчі органи сільських, селищних і міських рад

Тема 9. Органи самоорганізації населення. Муніципальні асоціації в Україні

Тема 10. Матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування як інститут муніципального права

Тема 11. Гарантії та відповідальність у системі місцевого самоврядування як інститут муніципального права

Тема 12. Міжнародні стандарти у системі місцевого самоврядування України

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 120 год

Кількість кредитів 4

Форма семестрового контролю залік

Таблиця 1

Назва теми	Види навчальної роботи студентів				Разом по темі
	Ведення конспекту лекцій	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи*	Написання реферату	
Тема 1. Муніципальне право як галузь права України	-	4	2	-	6
Тема 2. Муніципальне право як наука і навчальна дисципліна	-	4	2	-	6
Тема 3. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування	-	4	2	-	6
Тема 4. Територіальна громада як інститут муніципального права	-	4	2	-	6
Тема 5. Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування України	-	4	2	-	6
Тема 6. Форми і методи діяльності представницьких органів місцевого самоврядування	-	4	2	-	6
Тема 7. Конституційно-правовий статус сільських, селищних, міських голів, голів районної, обласної, районної в місті ради	-	4	2	-	6
Тема 8. Виконавчі органи сільських, селищних і міських рад	-	4	2	-	6
Тема 9. Органи самоорганізації населення. Муніципальні асоціації в Україні	-	4	2	-	6
Тема 10. Матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування як інститут муніципального права	-	4	2	-	6

Тема 11. Гарантії та відповідальність у системі місцевого самоврядування як інститут муніципального права	-	4	2	-	6
Тема 12. Міжнародні стандарти у системі місцевого самоврядування України	-	4	2	-	6
Ведення конспекту лекцій	18	-	-	-	18
Написання реферату	-	-	-	10	10
Разом	18	48	24	10	100

* Перевірка засвоєння теоретичних питань та завдань, що виносилися на самостійну роботу, здійснюється шляхом перевірки виконаних письмово робіт.

Заочна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи студентів				Разом по темі
	Ведення конспекту лекцій	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи*	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Муніципальне право як галузь права України	-	-	2	-	2
Тема 2. Муніципальне право як наука і навчальна дисципліна	-	-	2	-	2
Тема 3. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування	-	-	2	-	2
Тема 4. Територіальна громада як інститут муніципального права	-	10	2	-	12
Тема 5. Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування України	-	-	2	-	2
Тема 6. Форми і методи діяльності представницьких органів місцевого самоврядування	-	-	2	-	2
Тема 7. Конституційно-правовий статус сільських, селищних, міських голів, голів районної, обласної, районної в місті ради	-	10	2	-	12
Тема 8. Виконавчі органи сільських, селищних і міських рад	-	-	2	-	2
Тема 9. Органи самоорганізації населення. Муніципальні асоціації в Україні	-	-	2	-	2
Тема 10. Матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування як інститут муніципального права	-	-	2	-	2
Тема 11. Гарантії та відповідальність у системі місцевого самоврядування як інститут муніципального права	-	-	2	-	2
Тема 12. Міжнародні стандарти у системі місцевого самоврядування України	-	-	2	-	2
Ведення конспекту лекцій	10	-	-	-	10
Виконання контрольної роботи	-	-	-	46	46
Разом	10	20	24	46	100

* Перевірка засвоєння теоретичних питань та завдань, що виносилися на самостійну роботу, здійснюється шляхом перевірки виконаних письмово робіт.

Форми оцінювання результатів навчання
Денна форма навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання							
	Ведення конспекту лекцій		Виконання вправ на практичних заняттях		Виконання завдань самостійної роботи		Написання реферату	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 2	2,7	4,5	7,2	12	3,6	6	1,5	2,5
ПРН 18	2,7	4,5	7,2	12	3,6	6	1,5	2,5
ПРН 19	2,7	4,5	7,2	12	3,6	6	1,5	2,5
ПРН 21	2,7	4,5	7,2	12	3,6	6	1,5	2,5

Заочна форма навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання							
	Ведення конспекту лекцій		Виконання вправ на практичних заняттях		Виконання завдань самостійної роботи		Виконання контрольної роботи	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 2	1,5	2,5	3	5	3,6	6	6,9	11,5
ПРН 18	1,5	2,5	3	5	3,6	6	6,9	11,5
ПРН 19	1,5	2,5	3	5	3,6	6	6,9	11,5
ПРН 21	1,5	2,5	3	5	3,6	6	6,9	11,5

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Любченко П.М. Муніципальне право: підручник / П.М. Любченко. Харків: Право, 2019. 512 с.
2. Муніципальна влада в Україні : проблеми теорії та практики. / О.В. Батанов; відп. ред. М. О. Баймуратов; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К.: Юрид. думка, 2010. 653 с.
3. Муніципальне право України: Підручник / Погорілко В.Ф., Баймуратов М.О., Бальцій Ю.Ю. та ін. / За ред. Баймуратова М.О. 2-ге вид. доп. К.: «Правова єдність», 2009. 720 с.
4. Муніципальне право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів. / упор. І.В. Тетарчук, Т.Є. Дяків. К: «Центр учбової літератури», 2013. 206 с.

Допоміжні:

1. Актуальні проблеми конституційного права України: підручник / за заг. ред. проф. Олійника А.Ю. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 554 с.
2. Батанов О. В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні : монографія / Батанов О. В. ; за заг. ред. В. Ф. Погорілка. К. : Ін юре, 2003. 512 с.
3. Батанов О. В. Муніципальна влада в Україні : проблеми теорії та практики : монографія / Батанов О. В. ; відп. ред. М. О. Баймуратов. К. : Юридична думка, 2010. 656 с.
4. Біленчук П. Д. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право): навч. посіб. / Біленчук П. Д., Кравченко В. В., Підмогильний М. В. К. : Атака, 2000. 304 с.
5. Ворона П. В. Місцеве самоврядування України в контексті розвитку представницької влади : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2012. 341 с.
6. Гураль П. Ф. Територіальна громада в Україні: історико правове дослідження: моногр. Л.: Л.ДУВС; Край, 2008. 467 с.

7. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / С. Г. Серьогіна (ред.) ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Х. : Право, 2005. 255 с.
8. Джерела конституційного права України : монографія / відп. ред. Ю. С. Шемшученко та О. І. Ющик. К. : Наукова думка, 2010. 711 с.
9. Журавський В. С. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Журавський В. С. , Серьогін В. О., Ярмиш О. Н. К. : Ін Юре, 2003. 671 с.
10. Калиновський Б.В., Кінаш Б.С., Солоненко О.М. Державне будівництво та муніципальне право: Словник термінів та визначень. К: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2006. 228 с.
11. Камінська Н.В. Європейська система місцевого і регіонального самоврядування та Україна: монографія. Київ, 2012. 413 с.
12. Камінська Н.В. Місцеве самоврядування: теоретико-історичний і порівняльно-правовий аналіз: навчальний посібник. К.: КНТ, 2010. 230 с.
13. Камінська Н.В. Місцеве і регіональне самоврядування: словник основних термінів. К.: КУТЕП, 2010. 86 с.
14. Колодій А.М. Державне будівництво і місцеве самоврядування: Навчальний посібник / А.М. Колодій, А.Ю. Олійник. К.: «Юрінком Інтер». 2000. 304 с.
15. Конституційне право України: Академічний курс: підручник: У2 т.,Т.2 / За ред. Ю.С. Шемшученка. К: «Юридична думка», 2008. 800 с.
16. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В.Я. Тацій (голова редкол.), О.В. Петришин (відп. секретар), Ю.Г. Барабаш та ін.; Нац. акад. прав. наук України. 2-ге вид., переробл. і допов. Х.: «Право», 2011. 1128 с.
17. Любченко П. М. Організаційні форми роботи представницьких органів місцевого самоврядування: моногр. / П. М. Любченко, С. О. Семко. Х.: Право, 2012. 216 с.
18. Любченко П. М. Порівняльно-правовий аналіз представницьких органів місцевого самоврядування в Україні та зарубіжних державах. *Проблеми законності*. Х.: Нац. юрид. акад. України, 2010. Вип. 109. С. 54-64.
19. Любченко П. М. Проблеми правового регулювання служби в органах місцевого самоврядування. *Вісн. Акад. прав. наук України*. 2008. № 1(52). С. 89-97.
20. Лялюк О. Ю. Деякі проблеми правового регулювання питань комунальної власності в Україні. *Підприємництво, госп-во і право*. 2008. № 10. С. 72-74.
21. Лялюк О. Ю. Загальна характеристика муніципально-правової відповідальності за законодавством України. *Проблеми законності*. Х.: Нац. юрид. акад. України, 2010. Вип. 109. С.76-83.
22. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. Х.: Право, 2008. 288с.
23. Муніципальна влада в Україні : проблеми теорії та практики. / О.В. Батанов; відп. ред. М. О. Баймуратов; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К.: Юрид. думка, 2010. 653 с.
24. Місцеве самоврядування в Україні: проблеми та перспективи. Монографія. / Авт. кол.: Бесчастний В.М., Делія Ю.В., Устименко В.А., Щебетун І.С. / За заг. ред. Бесчастного В.М. Донецьк: Донецький юридичний інститут при Донецькому національному університеті, 2005. 272 с.
25. Муніципальне право зарубіжних країн: навч. посіб.: [у 3 ч.] / за заг. ред. П. Ф. Мартиненка. К.: Знання України, 2006.
26. Муніципальне право України : Підручник для студентів вузів / ред. М.О. Баймуратов. К. : Алерта, 2009. 714 с.
27. Науково-практичний коментар закону України про місцеве самоврядування в Україні / Теліпко В.Е., Панасюк С.А. К.: ЦУЛ, 2011. 400 с.
28. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: моногр. Х.: ПП “Торсінг”, 2009. 300 с.
29. Петришина М. О. Нормотворча діяльність в органах місцевого самоврядування в Україні: моногр. Х.: Право, 2011.
30. Прієшкіна О.В. Місцеве самоврядування в Україні: правове регулювання безпосередньої демократії : навч. посібник. Київ : Кондор, 2004.
31. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів: моногр. / за ред. Ю. М.Тодики. Х.: Право, 2009.
32. Шарий В. Місцеве самоврядування в Україні як механізм реалізації делегованих повноважень. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2009. №4. С. 156-166.

33. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С.Шемшученко (відп. ред.) та ін. – К.: “Укр. енцикл.”, 1998.

34. Яцунська О. Проблеми становлення місцевого самоврядування в Україні: досвід соціологічного аналізу. *Людина і політика*. 2000. № 4. С.2–9.

Інформаційні ресурси:

5. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт України. URL: <http://portal.rada.gov.ua/>
6. Міністерство інфраструктури України : офіційний веб-сайт України. URL: <https://mtu.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Полтавської міської ради та виконавчого комітету. URL: <http://www.rada-poltava.gov.ua/rule/rada/>
8. Офіційний сайт Полтавської обласної ради. URL: <https://oblrada-pl.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Асоціації міст України. URL: <http://www.auc.org.ua/>
10. Офіційний сайт Інституту громадянського суспільства. URL: <http://www.csi.org.ua>.